

Delårsrapport per juni 2010 för styrelse/nämnd

Barn- och grundskolenämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
I fokus	3
Lägesrapport och prognos för inriktnings- och effektmål.....	6
Ekonomi – uppföljning och prognos.....	6
Driftbudget - utfall och prognos.....	6
Investeringar - utfall och prognos	7
I fokus verksamhet, uppdrag och åtgärder	7
Tillfälligt konjunkturstöd	7
Förskole- och grundskoleverksamhet	9
Förskoleverksamhet	10
Grundskoleverksamhet	11
Lokaler	13
Lägesrapport och prognos för inriktnings- och effektmål	14
Prognos för måluppfyllelse	15
Förskoleverksamhet	16
Grundskoleverksamhet	16
Analys och kommentarer	16
Förskoleverksamhet	16
Grundskoleverksamhet	16
Ekonomi.....	17
Drift, volymer och nyckeltal	17
Förskolan, familjedaghem och öppna förskolan	18
Grundskola, Förskoleklass och skolbarnomsorg.....	19
Särskola.....	20
Volymer och nyckeltal	20
Investering	21
Uppföljning av kostnadsänkningar.....	21
Bilagor	
<i>Bilaga 1: Delårsrapport 2010 målprognos med kommentarer</i>	
<i>Bilaga 2A: Delårsrapport Föräldraenkät 2010 förskolor Trygg och respekterad</i>	
<i>Bilaga 2B: Delårsrapport Föräldraenkät 2010 familjedaghem Trygg och respekterad</i>	
<i>Bilaga 3A: Delårsrapport 2010 Förmågor och intressen förskolor tillsynsansvariga</i>	
<i>Bilaga 3B: Delårsrapport 2010 Inflytande och ansvar förskolor tillsynsansvariga</i>	
<i>Bilaga 4A: Delårsrapport 2010 Lära och utvecklas familjedaghem tillsynsansvariga</i>	
<i>Bilaga 4B: Delårsrapport 2010 Påverka och ansvar familjedaghem tillsynsansvariga</i>	
<i>Bilaga 5: Delårsrapport Skolornas resultat 2010</i>	

Sammanfattning

Barn- och grundskolenämnden ansvarar för förskola, familjedaghem, öppen förskola och grundskola, förskoleklass, skolbarnsomsorg och obligatorisk särskola. Verksamheten styrs av både stat och kommun. Det statliga uppdraget är formulerat i läroplanerna för förskola Lpfö 98 och skola Lpo 94, i skollagen och andra författningar. De kommunala styrdokumenterna är främst skolplan och verksamhetsplan.

Verksamheten bygger på kundval. Föräldrar och elever har stora möjligheter att välja den förskoleverksamhet eller skola man önskar både inom och utom kommunen. Kommunen har haft ca 11 200 barn och elever i sina verksamheter under första halvåret 2010.

I fokus

Tillfälligt konjunkturstöd

Täby kommun har av regeringen tilldelats ett tillfälligt konjunkturstöd för år 2010. Av dessa har barn- och grundskolenämnden tilldelats 23,5 mnkr. Den största delen av det extra tillskottet har använts för kvalitetshöjande insatser inom förskola, skola genom en generell förstärkning av pengarna och för specifika utvecklingsprojekt.

Skola 2011

Från höstterminen 2011 gäller en ny skollag, nya läroplaner och kursplaner och en ny betygsskala. Från höstterminen 2012 införs också betyg från år 6. Förskolan blir en egen skolform och därmed det första steget i utbildningssystemet. Förskollärares roll och ansvar för den pedagogiska verksamheten förstärks, något som i sin tur leder till ökade krav på förskolan att ha välutbildad personal.

Stora kompetensutvecklingsinsatser kommer att krävas från staten men också från kommun och verksamheter för att reformerna ska få genomslag. Kompetensutveckling av skolledare och lärare inleds 2010 och fortsätter under våren 2011.

Andel pedagogiskt högskoleutbildad personal i förskolan

Enligt Skolverkets lägesbedömning har det varit brist på förskollärare de senaste tio åren, ett förhållande som har återspeglats på många men inte alla förskolor i kommunen. För att möta bristen och det ökade behovet av förskollärare har kommunen bidragit till en upphandlad förskollärarytbildning. Utbildningsinsatserna startade 2006. Tolv förskollärare utexaminerades i maj 2010. För att fortsättningsvis stödja utvecklingen mot fler förskollärare kommer möjligheten till en ny omgång upphandlad förskollärarytbildning att undersökas.

Program för utveckling av förskoleverksamheten i Täby

Barn- och grundskolenämnden beslutade i maj 2010 om ett tiopunkts utvecklingsprogram för förskoleverksamheten i Täby. Verksamhetschefen för barnomsorg och skola ansvarar för programmet. Åtterrapporering ska ske till nämnden i december.

En informationsfolder över de olika projekten har distribuerats till förskolornas personal och samtliga föräldrar.

Föräldra- och elevenkät

Från och med 2010 deltar Täby kommun i Våga Visas kundundersökningar för förskola, familjedaghem och grundskola. Kundundersökningarna är en del i en samverkan kring utvärdering av utbildning mellan tolv kommuner. Med något undantag är samtliga deltagande kommuner från Stockholms län.

Lokaler

För att hantera ökningen av barn i nybyggnadsområdena NÖ/SÖ Byle innan den nya förskolan i området är på plats kommer två paviljonger att placeras på förskolan Oden vilket ger ett tillskott med cirka 40 platser till hösten 2010.

I Täby kyrkby omorganiseras kommunens skolor så att elever från Midgårdsskolan i skolår 4 och 5 placeras i Skolhagenskolan från höstterminen 2010. För att hantera elevökningen i skolår f-5 i Skarpäng/Gripsvall placeras en paviljong på Rösjöskolan höstterminen 2010.

Generella kompetensutvecklingsinsatser

Under 2010 har kompetensutvecklingen för de kommunala skolorna varit koncentrerad kring en vidareutveckling av den process som resulterar i en individuell utvecklingsplan för eleven. Tidigare har lärarna arbetat fram gemensamma matriser i skolans samtliga ämnen för de skriftliga omdömen som är utgångspunkt för den framåtsyftande planen. Under våren 2010 har skolorna arbetat med den lokala pedagogiska planering som de skriftliga omdömena utgår från.

Kommunens matematikutvecklare har bedrivit riktade kompetensutvecklingsinsatser för lärare i de kommunala och fristående skolorna inom skolår f - 9, bl.a. i studiecirkel- och föreläsningsform. Inför hösten planeras särskilda satsningar på f- 5 lärarna för att utveckla deras kompetens att bedöma elevernas kunskapsutveckling i matematik. Läs – och skrivutvecklaren har arbetat på motsvarande sätt, se under tillfälligt konjunkturstöd.

Sommarskola och mindre undervisningsgrupper

För att fler elever ska kunna nå målen har sommarskola genomförs i slutet av sommaren för de elever i år 7 och år 8 som riskerar att inte nå målen i skolår 9.

Motsvarande syfte har små undervisningsgrupper, som gynnar elever med svårigheter och elever som kommer från socioekonomiskt svaga grupper. Några skolor har använt sig av den möjligheten med positivt resultat, bl.a. för elever med stora inlärningssvårigheter och beteenderelaterade problem.

Resursfördelning till barn/elever i behov av särskilt stöd

Insatser för barn/elever i behov av särskilt stöd ingår inte i pengersättningen till kommunala och enskilda utförare utan fördelas efter ett ansökningsförfarande baserat på gruppens/verksamhetens behov. Från den 1 januari 2010 gäller en ny lagstiftning som reglerar hur kommuner ska fördela resurser till kommunala och fristående för- och grundskolor. Det nuvarande verksamhetsstödet kommer därmed att ersättas av ett system byggt på en bedömning av den enskilde individens behov, ett s.k. tilläggsbelopp för barn/elever med extraordinära behov. Resurser för barn/elever med ett mindre behov av stöd kommer att ingå i den ordinarie skolpengen, i det s.k. grundbeloppet.

Kriterier för tilläggsbeloppet har arbetats fram och tillämpas inför höstterminen 2010. Under en övergångsperiod kommer båda resursersättningsmodellerna att tillämpas. Verksamhetsstödet kommer att fasas ut över tid och ska vara helt borttaget 2011. Av skolornas 319 ansökningar har ca 50 elever tilldelats tilläggsbelopp och drygt 80 elever verksamhetsstöd inför hösten 2010.

I samband med att resursfördelningssystemet förändras utvecklas också uppföljningen av resultatet av insatserna. En översyn av Enheten för Elevstöds uppdrag med inriktning mot ett proaktivt förhållningssätt pågår.

Elevers utvärdering av lärares undervisning

Under 2009/2010 har åtta av kommunens skolor med år 7 – 9 deltagit i en elevenkät för utvärdering av lärares undervisning i SO/Samhällskunskap och något/några praktisk estetiska ämnen, Bild/Musik/Slöjd. Deltagandet har varit frivilligt och betraktats som provtillfällen för att testa enkätens funktion och innehåll. Elevenkätens resultat har genomgående varit positivt.

Elevenkäten har utvärderats av rektorerna i de skolor som deltagit. Omdömena är genomgående positiva och visar bl.a. att enkätresultatet används för skolutveckling.

Barn- och grundskolenämnden ska under hösten 2010 ta ställning till om enkäten ska bli obligatorisk för samtliga skolor i kommunen från läsåret 2010/2011.

Elev - och föräldraenkäter

Vårterminen 2010 deltog Täby kommun för första gången i Våga Visas elev- och föräldraenkäter. Enkäterna omfattar elever i samtliga skolor i år 5 och år 8 och föräldrar med barn i förskoleklass, skolår 2,5 och 8. Täbys resultat är genomgående positiva och står sig också väl jämfört med övriga kommuners. Positivt är också att spridningen mellan skolorna är förhållandevis liten.

Trygghet och arbetsro

Barn- och grundskolenämnden har beslutat om gemensamma riktlinjer för den värdegrund som ska gälla för elever och personal i samtliga skolor i kommunen.

Lägesrapport och prognos för inriktnings- och effektmål

Kommunfullmäktige har fastställt ett inriktningsmål och tolv effektmål för barn- och grundskolenämnden. Barn- och grundskolenämnden har fastställt ytterligare tre effektmål.

Av barn- och grundskolenämndens effektmål är ett uppnått, fyra prognostiseras att uppnås, ett uppnås delvis, fem uppnås ej och för fyra är prognos ej möjlig. De högt satta målen för Täby kommuns verksamheter speglar de politiska förväntningarna. För förskole- och grundskoleverksamheten bedöms måluppfyllelsen bli god. Det är dock inte möjligt att jämföra prognosen i sin helhet med tidigare års prognoser, och därmed peka ut någon entydig trend, p.g.a att bedömningsgrunderna har ändrats. Det gäller bl.a. de mål där resultatet bygger på Våga Visas föräldra- och elevenkäter och inte som tidigare på Täby kommuns enkäter.

Ekonomi – uppföljning och prognos

Nedan följer en sammanställning över barn- och grundskolenämndens ekonomiska utfall per 30 juni tillsammans med budget och avvikelseprognos.

Driftbudget - utfall och prognos

	Utfall juni 2010	Budget delår 2010	Budget helår 2010	Avvikelseprognos för helår		Utfall juni 2009
				tkr	%	
Intäkter	73 164	61 677	122 938	-1 927	-1,6 %	67 075
Kostnader	-616 438	-603 123	-1 204 037	-15 638	1,3 %	-607 267
Nettokostnader	-543 274	-541 446	-1 081 099	-17 565	1,6 %	-540 192
Volym avvikelse				13 600	1,3 %	
Nettokostnader efter justering för volym				-3 965	0,4 %	

Budget 2010 inklusive ombudgetering på 500 tkr, tilläggsbudget på 900 tkr och tillfälligt konjunkturstöd på 23 500 tkr.

Barn och grundskolenämnden prognostiseras få en negativ avvikelse jämfört med budget för år 2010 på ca -17 mnkr, 1,6 %. Efter justering för volymer beräknas det prognostiserade resultatet uppgå till ca -4 mnkr, 0,4%.

Volymavvikelsen uppgår till -13,6 mnkr och består främst av ökade kostnader för förskolan där antalet barn beräknas bli 235st fler än budget.

Täby kommunala skolor prognostiserar också högre kostnader än budget främst på grund av det ingående underskottet från 2009 på -7,8mnkr. De övriga större avvikelserna består av ökade kostnader för barn med behov av särskilt stöd i förskolan.

Barn och grundskolenämnden har för år 2010 erhållit ett tillfälligt konjunkturstöd på 23,5 mnkr och majoriteten av dessa medel är avsatta till generell kvalitetshöjande insatser som betalas ut två gånger per år. Därutöver har 3,5 mnkr avsatts till utvecklingsprojekt.

Investeringar - utfall och prognos

	Utfall juni 2010	Budget helår 2010	Avvikelseprognos för helår tkr %		Utfall juni 2009
Summa investeringar	800	3 000	1 000	33 %	813

Investeringsbudgeten består främst av upprustning av lokaler. Utöver det sker även upprustning av speciallämnssalar såsom trä- och metallslöjdsalar, textilslöjdsalar, idrottssalar samt IT-satsningar.

Vid delåret 2010 har 0,8 mnkr av den totala budgeten för inventarier förbrukats. Enligt prognos kommer 2 mnkr av budgeten att vara förbrukad vid årets slut, vilket innebär en positiv avvikelse på 1 mnkr.

I fokus verksamhet, uppdrag och åtgärder

Tillfälligt konjunkturstöd

Täby kommun har av regeringen tilldelats ett tillfälligt konjunkturstöd för år 2010. Av dessa har barn- och grundskolenämnden tilldelats 23,5 mnkr. Det extra tillskottet har använts för kvalitetshöjande insatser inom förskola, skola. Den största delen genom en generell förstärkning av pengarna och en mindre del för specifika utvecklingsprojekt.

Det tillfälliga konjunkturstödet har, utöver förstärkningen av pengarna, hittills använts för följande utvecklingsprojekt:

Familjens hus

Projektets syfte är att skapa förutsättningar för att utveckla arbetssättet i öppna förskolan, bilda nätverk och hitta nya vägar för samverkan mellan olika aktörer som arbetar som stöd för föräldrar i kommunen. Studiebesök, studier och möten av olika slag ska ge nya insikter och förutsättningar för att utveckla verksamheten. *Familjens hus* ska erbjuda fler aktiviteter under samma tak och ett längre öppethållande. Projektperiod januari - december 2010. Projektet har startat under våren och fortsätter under hösten 2010.

Skoldatatek

Skoldatateket har arbetat med information till elever/föräldrar/pedagoger om hjälpmedel för elever med stora läs- och skrivsvårigheter och med att i verksamheten anpassa hjälpmedel och utbilda personal och elever. Skoldatateket har köpt in alternativa verktyg och har utvecklat sin utlåningsverksamhet.

Förstärkning dyslexi- dyskalkyliutredningar

Utbildning av auktoriserad utredare pågår. Med hjälp av den personalförstärkningen har det varit möjligt att reducera kötiden för dyslexi – dyskalkyliutredningar till tre månader.

Nyanlända elever

En kartläggning pågår av skolornas mottagande av nyanlända elever. Utifrån det resultatet är syftet att få till stånd optimala förutsättningar för den här gruppen elever för undervisning i svenska som andraspråk och studiehandledning.

Kognitivt gym

Projektets syfte är att utbilda förskollärare och fritidspedagoger i hur minnesträning kan användas i verksamheten så att elever med låg fonologisk medvetenhet kan träna sina kognitiva förmågor. Målet är att minska den här elevgruppens behov av stöd och öka dess möjligheter att nå kunskapsmålen. Utbildningen av personalen har startat och kommer att fortsätta under hösten.

Läs- och skrivutvecklare

Tjänsten som läs- och skrivutvecklare har utökats. Studiecirklar för lärare i år f-3 och f-6 i de kommunala och de fristående skolorna kring läsutveckling och läsförståelse har genomförts. Att undervisa i läsförståelse är en fråga för hela grundskolan f-9 och kompetensutveckling på det temat har också riktats till lärare i de senare skolåren.

En kartläggning av elevernas tillgång till bibliotek kommer att göras under hösten

Utvecklingsprojekt, start hösten 2010:

Yngre barns lärande

Förskolan som egen skolform kräver medveten pedagogisk verksamhet för de yngsta barnen. Under hösten startar ett utvecklingsprojekt med seminarier/ workshops med bl.a. utbildning av pedagoger i metoder för träning av arbetsminnet för barn i de yngre åldrarna.

Fler förskollärare

Diskussioner pågår om upphandling av ytterligare en omgång förskollärarytbildning.

Elever som inte når målen i skolår 3 och 5

Projektet ska se över arbetssätt/riktade insatser och förmedla goda exempel för de elever i de kommunala skolorna som inte bedöms nå målen i skolår 3 och 5, med syftet att fler ska klara målen.

Elever som lätt når målen

Projektet ska utveckla metoder/arbetssätt för att stimulera de elever i de kommunala skolorna som når långt i sin kunskapsutveckling, bl.a. genom att utveckla samarbetet med gymnasieskolan.

Förskole- och grundskoleverksamhet

Reformeringen av utbildningssystemet pågår och fortsätter under de närmaste åren. Regeringen har beslutat om en ny skollag och nya läroplaner. Både för förskola och skola medför det förändringar i uppdraget. Stora kompetensutvecklingsinsatser kommer att krävas från staten men också från kommun och verksamheter för att reformerna ska få genomslag.

Skola 2011

Från höstterminen 2011 gäller en ny skollag, nya läroplaner och kursplaner och en ny betygsskala. Från höstterminen 2012 införs också betyg från år 6. Förskolan blir en egen skolform och därmed det första steget i utbildningssystemet. Förskollärares roll och ansvar för den pedagogiska verksamheten förstärks, något som i sin tur leder till ökade krav på förskolan att ha välutbildad personal.

Stora kompetensutvecklingsinsatser kommer att krävas från staten men också från kommun och verksamheter för att reformerna ska få genomslag. Kompetensutveckling av skolledare och lärare inleds 2010 och fortsätter under våren 2011.

Under 2010-2012 har Skolverket regeringens uppdrag att genomföra implementeringsinsatser. Dessa kommer att ske i tre steg. Steg ett i maj/juni 2010 riktade till huvudmän, förvaltningschefer och skolchefer, steg två i augusti/oktober till rektorer och förskolechefer och därefter steg tre till lokala implementeringsansvariga, till samtliga lärare och annan personal i skolorna.

Förskoleverksamhet

I den nya skollagen är förskolan en egen skolform och intar platsen som det första steget i utbildningssystemet. Förskolans pedagogiska uppdrag stärks och förskollärarna får ansvaret för undervisningen i förskolan. Regeringen avser också att förbättra förskollärarytbildningen och förtydliga läroplanen för förskolan.

Andel pedagogiskt högskoleutbildad personal i förskolan

Enligt Skolverkets lägesbedömning har det varit brist på förskollärare de senaste tio åren, ett förhållande som har återspeglat sig på många men inte på alla förskolor i kommunen. För att möta bristen och det ökade behovet av förskollärare har kommunen bidragit till en upphandlad förskollärarytbildning. Den första delen av utbildningen startade 2006 och den andra delen 2008. Tolv förskollärare utexaminerades i maj 2010. För att fortsättningsvis stödja utvecklingen mot fler förskollärare kommer möjligheten till en ny omgång upphandlad förskollärarytbildning att undersökas.

Mätningarna för 2009 som redovisades i april 2010, visade en svagt ökad andel förskollärare i kommunen. Mätningarna för 2010 genomförs i oktober 2010.

Personaltäthet

Personaltätheten i förskolorna minskade under 2009. Mätningarna för 2010 genomförs i oktober 2010.

Skilnaderna i förskolans kvalitet har ökat

Skolverkets lägesbedömning av utvecklingen inom förskoleverksamheten 2009 pekar på att när det gäller förskolan som miljö för lärande finns det tecken på att kvalitetsskilnaderna mellan förskolorna har ökat. Skolverkets generella bedömning av kvalitetsskilnaderna beskriver en utveckling som är märkbar även i Täby kommun.

Program för utveckling av förskoleverksamheten i Täby

Barn- och grundskolenämnden beslutade i maj 2010 om ett tiopunkts utvecklingsprogram för förskoleverksamheten i Täby. Verksamhetschefen för barnomsorg och skola ansvarar för programmet. Återrapportering ska ske till nämnden i december.

En informationsfolder över de olika projekten har distribuerats till förskolornas personal och samtliga föräldrar.

Förskolelyftet

Förskolelyftet är motsvarande satsning för förskolan som Lärarlyftet är för grundskolan. Förskolelyftet syftar till att öka förskolepersonalens kompetens framför allt inom området barns språkliga och matematiska utveckling. Alla som arbetar i förskolan kan delta. Förskolelyftet startade hösten 2009 och pågår t.o.m. 2011. Liksom för Lärarlyftet står barn- och grundskolenämnden för huvudmannens kostnader. Under våren 2010 har personal från

olika förskolor i kommunen deltagit i kompetensutvecklingsinsatser inom förskolelyftet.

Allmän förskola för alla barn från tre års ålder

Kommunens skyldighet att erbjuda avgiftsfri allmän förskola utvidgas och gäller fr.o.m. 1 juli 2010 även alla barn från tre års ålder, i likhet med vad som idag erbjuds från fyra års ålder.

Föräldraenkät

Från och med 2010 deltar Täby kommun i Våga Visas kundundersökningar för förskola, familjedaghem och grundskola. Kundundersökningarna är en del i en samverkan kring utvärdering av utbildning mellan tolv kommuner. Med något undantag är samtliga av de deltagande kommunerna från Stockholms län. Jämfört med kommunens tidigare enkät ökade svarsfrekvensen för förskoleverksamheten från 64 procent 2009 till 74 procent 2010. Enkätresultatet redovisas på kommunens webbplats www.taby.se.

Jämförelser på www.taby.se

Under våren har arbetet fortsatt med att kontinuerligt lägga ut information om förskolor/familjedaghem från föräldraenkäter, tillsynsrapporter och kvalitetsredovisningar.

Barnomsorgsgaranti

Kravet på barnomsorgsgaranti har upprätthållits. Det har under vintern och våren 2010 funnits gott om lediga platser i kommunen.

Förskoleverksamhetens uppdrag i verksamhetsplanen för 2009 - 2010

”Barn- och grundskolenämnden ska verka för att ytterligare förbättra kvaliteten i förskolor och familjedaghem så att de av kommunfullmäktige uppsatta målen nås.”

Målet Alla barn i förskoleverksamheten erbjuds en verksamhet som är utformad så att de känner sig trygga och respekterade har fått positiva omdömen av föräldrar i den föräldraenkät som genomfördes våren 2010. Värdet var högre än vid enkäten 2009 men resultatet är inte helt jämförbart, då antalet frågor var färre i enkäten 2010.

Målet Föräldrar är nöjda med förskoleverksamheten har fått något högre värde i enkäten 2010 än 2009. Dessa värden är jämförbara mellan åren.

Resultatet för ovanstående mål samt prognos för de mål som bedöms vid tillsynsansvariga pedagogers besök i verksamheterna redovisas i bilagor.

Grundskoleverksamhet

Generella kompetensutvecklingsinsatser

Under 2010 har kompetensutvecklingen för de kommunala skolorna varit koncentrerad kring en vidareutveckling av den process som resulterar i en

individuell utvecklingsplan för eleven. Tidigare har lärarna arbetat fram gemensamma matriser i skolans samtliga ämnen för de skriftliga omdömen som är utgångspunkt för den framåtsyftande planen. Under våren 2010 har skolorna arbetat med den lokala pedagogiska planering som de skriftliga omdömena utgår från.

Matematikutvecklare och läs- och skrivutvecklare

Kommunens matematikutvecklare har bedrivit riktade kompetensutvecklingsinsatser för lärare i de kommunala och fristående skolorna inom skolår f - 9, bl.a. i studiecirkel och föreläsningsform. Inför hösten planeras särskilda satsningar på f- 5 lärarna för att utveckla deras kompetens att bedöma elevernas kunskapsutveckling i matematik. Läs – och skrivutvecklaren har arbetat på motsvarande sätt, se under tillfälligt konjunkturstöd.

Sommarskola

Sommarskola genomförs liksom de två senaste åren i slutet av sommaren för de elever i år 7 och år 8 som riskerar att inte nå målen i skolår 9 i svenska, matematik och engelska. Antalet deltagare, som kommer från samtliga skolor i kommunen med de årskurserna, är ca 100 och flertalet är pojkar. Flest elever läser svenska därefter kommer matematik och engelska. Ett tiotal elever läser samtliga tre ämnen.

Mindre undervisningsgrupper

Forskningen visar att små grupper gynnar elever med svårigheter och elever som kommer från socioekonomiskt svaga grupper. Några skolor har använt sig av den möjligheten med positivt resultat, bl.a. för elever med stora inlärningssvårigheter och beteenderelaterade problem.

Likvärdighet i bedömning och betygssättning

Liksom tidigare år har lärare som bedömer ämnesproven i år 3,5 och 9, med vissa undantag, erbjudits kompetensutveckling. Under många år har den kompetensutvecklingen genomförts av provkonstruktörerna i resp. ämne. Den möjligheten upphör p.g.a. nya arbetsformer hos provkonstruktörerna, vilket innebär att kommunen behöver se över formerna för lärarnas kompetensutvecklingen för bedömning av ämnesproven.

Elevers utvärdering av lärares undervisning

Under 2009/2010 har åtta av kommunens skolor med år 7 – 9 deltagit i en elevenkät för utvärdering av lärares undervisning i SO/Samhällskunskap och något/några praktisk estetiska ämnen, Bild/Musik/Slöjd. Deltagandet har varit frivilligt och betraktats som provtillfällen för att testa enkätens funktion och innehåll. Elevenkätens resultat har genomgående varit positivt. Elevenkäten har utvärderats av rektorerna i de skolor som deltagit. Omdömena är genomgående positiva och visar bl.a. att enkätresultatet används för skolutveckling.

Barn- och grundskolenämnden ska under hösten 2010 ta ställning till om enkäten ska bli obligatorisk för samtliga skolor i kommunen från läsåret 2010/2011.

Elev- och föräldraenkäter

Vårterminen 2010 deltog Täby kommun för första gången i Våga Visas elev- och föräldraenkäter. Enkäterna omfattar elever i samtliga skolor i år 5 och år 8 och föräldrar med barn i förskoleklass, skolår 2,5 och 8. Täbys resultat är genomgående positiva och står sig också väl jämfört med övriga kommuners. Positivt är också att spridningen mellan skolorna är förhållandevis liten.

Trygghet och arbetsro

Barn- och grundskolenämnden har beslutat om gemensamma riktlinjer för den värdegrund som ska gälla för elever och personal i samtliga skolor i kommunen. Värdegrunden ska ge en tydlig vägledning för elever, vuxna i skolan och föräldrar om skolans arbetsmiljö och umgängeston. Den ska bidra till att skolan känns trygg och stimulerande och en plats dit elever och vuxna vill gå. Skolornas arbete med normer och värden ska utgå från läroplanens synsätt, Lpo 94.

Resursfördelning till barn/elever i behov av särskilt stöd

Insatser för barn/elever i behov av särskilt stöd ingår inte i pengersättningen till kommunala och enskilda utförare utan fördelas efter ett ansökningsförfarande baserat på gruppens/verksamhetens behov. Från den 1 januari 2010 gäller en ny lagstiftning som reglerar hur kommuner ska fördela resurser till kommunala och fristående för- och grundskolor. Det nuvarande verksamhetsstödet kommer därmed att ersättas av ett system byggt på en bedömning av den enskilde individens behov, ett s.k. tilläggsbelopp för barn/elever med extraordinära behov. Resurser för barn/elever med ett mindre behov av stöd kommer att ingå i den ordinarie skolpengen, i det s.k. grundbeloppet.

Kriterier för tilläggsbeloppet har arbetats fram och tillämpas inför höstterminen 2010. Under en övergångsperiod kommer båda resursersättningsmodellerna att tillämpas. Verksamhetsstödet kommer att fasas ut över tid och ska vara helt borttaget 2011. Av skolornas 319 ansökningar har ca 50 elever tilldelats tilläggsbelopp och drygt 80 elever verksamhetsstöd inför hösten 2010.

I samband med att resursfördelningssystemet förändras utvecklas också uppföljningen av resultatet av insatserna. En översyn av Enheten för Elevstöds uppdrag med inriktning mot ett proaktivt förhållningssätt pågår.

Lokaler

Förskoleverksamhet 1-5 år

Beräkningarna av tillgång och efterfrågan på förskoleplatser visar brist i tre av Täbys delområden under hela perioden 2010-2014. Underskottet i två av

dessa områden har ökat i jämförelse med befolkningsprognosen från 2009. Totalt förväntas ett överskott av förskoleplatser under planeringsperioden.

För att hantera ökningen av barn i nybyggnadsområdena NÖ/SÖ Byle innan den nya förskolan i området är på plats kommer två paviljonger att placeras på förskolan Oden, vilket ger ett tillskott med cirka 40 platser till hösten 2010.

I samband med planerad utbyggnad av Gripsvall, Arninge - Ullna, Västra Roslags-Näsby, Täby centrum och Galoppfältet analyseras behov och planeras för förskoleplatser i dessa områden.

Grundskoleverksamhet skolår f-5 och 6-9 i kommunala skolor

Prognosen för perioden 2010 -2014 visar en stor elevökning i skolår f-5 samtidigt som elevunderlaget i skolår 6-9 sjunker. Det leder till brist på skolplatser i skolår f-5 i kommunens samtliga delområden. Däremot finns det under planeringsperioden ett överskott av skolplatser i skolår 6-9. För att möta elevökningen i de lägre åldrarna behövs ett flexibelt nyttjande av kommunens skollokaler och att skolorna organiseras utifrån den verksamhet som har störst behov. Flera skollokaler står inför omfattande ombyggnad och renovering. En kontinuerlig lokalöversyn pågår för att kommunens lokaler ska utnyttjas effektivt och för att behov och tillgång ska vara i balans.

I Täby kyrkby omorganiseras kommunens skolor så att elever från Midgårdsskolan i skolår 4 och 5 placeras i Skolhagenskolan från höstterminen 2010. För att hantera elevökningen i skolår f-5 i Skarpäng/Gripsvall placeras en paviljong på Rösjöskolan höstterminen 2010. Det ger en ökning med 25 elevplatser.

Ombyggnaden av Näsbyarksskolan har flyttats fram och beräknas starta under hösten 2011. Den nya skolan med en f-9 organisation är planerad att stå klar 2014/15.

I samband med planerad utbyggnad av Arninge - Ullna, Västra Roslags-Näsby och Galoppfältet analyseras behov och planeras för grundskoleplatser i dessa områden.

Lägesrapport och prognos för inriktnings- och effektmål

Kommunfullmäktige har fastställt ett inriktningsmål och tolv effektmål för barn- och grundskolenämnden. Barn- och grundskolenämnden har fastställt ytterligare tre effektmål. Av barn- och grundskolenämndens effektmål är ett uppnått, fyra prognostiseras att uppnås, ett uppnås delvis, fem uppnås ej och för fyra är prognos ej möjlig. Resultatet för de mål där prognos ej är möjlig redovisas i årsredovisningen.

Prognos för måluppfyllelse

De högt satta målen för Täby kommuns verksamheter speglar de politiska förväntningarna. För förskole- och grundskoleverksamheten totalt bedöms måluppfyllelsen bli god. Det är dock inte möjligt att jämföra prognosen i sin helhet med tidigare års prognoser och peka ut någon entydig trend p.g.a att bedömningsgrunderna har förändrats. Det gäller bl.a. de mål där resultatet bygger på Våga Visas föräldra- och elevenkäter och inte som tidigare på Täby kommuns enkäter.

STRATEGISKA UT- GÅNGSPUNKTER, IN- RIKTNINGSMÅL	Effekt mål	
MEDBORGARFOKUS		
Täby har Sveriges högsta utbildningskvalitet	Kunskap - Alla barn i förskolan får samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen	Uppnås
	Alla barn i familjedaghemmet får samma möjligheter att lära och utvecklas i familjedaghemmets vardagliga rutiner	Uppnås
	Alla barn i förskolan erbjuds en verksamhet som tillgodoser deras möjligheter till inflytande och ansvar	Uppnås
	Alla barn i familjedaghemmet erbjuds en verksamhet där de får möjlighet att påverka och ta ansvar	Uppnås
	Alla barn i förskoleverksamheten erbjuds en verksamhet som är utformad så att de känner sig trygga och respekterade	Delvis uppnått
	Föräldrarna är nöjda med förskoleverksamheten	Ej uppnått
	Kunskap - Alla elever i grundskolan kan läsa i skolår 2	Prognos ej möjlig
	Kunskap - Eleverna i sarskolan ska vid slutet av år 5 nå samtliga mål i sina individuella utvecklingsplaner (IUP)	Prognos ej möjlig
	Andelen pojkar som klarar samtliga delprov i svenska på ämnesproven i år 5 ökar	Ej uppnått
	Kunskap - Eleverna i årskurs 5 med annat modersmål än svenska klarar ämnesproven i svenska, matematik och engelska	Prognos ej möjlig
	Andelen pojkar som klarar samtliga delprov i svenska på ämnesproven i år 9 ökar	Prognos ej möjlig
	Kunskap - Andelen elever med betyg i alla ämnen i skolår 9 ska öka.	Uppnått
	Alla elever i grundskolan upplever att de har inflytan-	Ej upp-

STRATEGISKA UT- GÅNGSPUNKTER, IN- RIKTNINGSMÅL	Effektmål	
	de och tar ansvar för sin läroprocess med stigande ålder	nått
	Alla elever i grundskolan känner sig trygga och respekterade	Ej uppnått
	Alla elever i grundskolan upplever att de har en god studie- och arbetsmiljö	Ej uppnått

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten har sex effektmål. Prognosen är att fyra kommer att nås. Av de två effektmål som slutredovisas i delårsrapporten är ett delvis uppnått och ett inte uppnått. Se bilagor.

Grundskoleverksamhet

Grundskoleverksamheten har nio effektmål. Prognosen är att *ett* mål nås, *fyra* nås inte och för *fyra* effektmål är prognos ej möjlig. Se bilaga.

Analys och kommentarer

Förskoleverksamhet

För förskoleverksamheten som helhet bedöms måluppfyllelsen bli god. För fyra av de sex effektmålen är prognosen att de kommer att nås. Två av effektmålen slutredovisas i delårsrapporten och för dessa är resultaten mycket goda även om effektmålen inte har nåtts fullt ut. Resultatet för *Nöjd kund index* visar en uppåtgående tendens från 2008. Både *Nöjd kund index* och *Trygg och respekterad* mäts i en årlig föräldraenkät. I samband med att Täby kommun under februari/mars 2010 deltog i en för drygt tio Storstockholmskommuner gemensam föräldraenkät, har svarsfrekvensen ökat från 64 procent till 74 procent. Resultatet för *Trygg och respekterad*, som nästan når upp till målet, är inte helt jämförbart med 2009. Antalet frågor för området *Trygg och respekterad* i enkäten 2010 har reducerats från fyra till tre, något som kommunen inte har kunnat påverka.

Grundskoleverksamhet

För grundskoleverksamheten i sin helhet bedöms måluppfyllelsen bli mindre god. Ett av målen, *Andelen elever med betyg i alla ämnen i skolår 9 ska öka* är uppnått, vilket är mycket positivt för den enskilde eleven och de goda förutsättningar ett fullständigt betyg ger för fortsatta studier. Det är också positivt med tanke på de ökade krav på gymnasiebehörighet som gäller från

höstterminen 2011. För de fyra mål där prognos ej är möjlig saknas det underlag för bedömning. Resultatet kommer att redovisas i årsredovisningen. För tre av de fyra mål som ej nås (Inflytande o ansvar, Trygg o respekterad, Studie - och arbetsmiljö) har förutsättningarna för bedömning förändrats genom att kommunens tidigare elevenkät har ersatts med Våga Visa enkäten. Kommunens elevenkät gav ett resultat för skolans samtliga elever, skolår 1-9. Det innebar att samtliga skolor nådde målet medelvärde minst 7 (skala 1-10) medan målet medelvärde 9 för samtliga skolor inte nåddes. Våga Visa enkäten gäller enbart för elever i år 5 och år 8 och resultatet blir då annorlunda. Varken målet medelvärdet minst 9 eller medelvärdet minst 7 nås och det förklaras framförallt av låga medelvärden för flera av 6-9 skolorna och då speciellt inom området *Inflytande och ansvar*. Det fjärde målet som inte nås är *Andelen pojkar som klarar samtliga delprov i svenska på ämnesprovet i år 5 ökar*. Resultatet är 86 procent och målet är minst 95 procent.

Ekonomi

Drift, volymer och nyckeltal

Nedan följer en sammanställning över Barn- och grundskolenämndens ekonomiska utfall per 30 juni tillsammans med budget och avvikelse prognos.

Driftbudget - utfall och prognos

tkr	Utfall	Budget	Budget	Avvikelseprognos		Utfall
	juni	delår	helår	för helår		juni
	2 010	2 010	2 010	tkr	%	2 009
Intäkter	73 164	61 677	122 938	-1 927	-1,6 %	67 075
Kostnader	-616 438	-603 123	-1 204 037	-15 638	1,3 %	-607 267
Nettokostnader	-543 274	-541 446	-1 081 099	-17 565	1,6 %	-540 192
Volymavvikelse				13 600		
Nettokostnader efter justering för volym				-3 965	0,4 %	

Budget 2010 inklusive ombudgetering på 500 tkr, tilläggsbudget på 900 tkr och tillfälligt konjunkturstöd på 23 500 tkr.

Barn- och grundskolenämnden prognostiseras få en negativ avvikelse jämfört med budget för år 2010 på ca -17 mnkr, 1,6 %. Efter justering för volymer beräknas det prognostiserade resultatet uppgå till ca -4 mnkr, 0,4%.

Volymavvikelsen uppgår till -13,6 mnkr och består främst av ökade kostnader för förskolan där antalet barn beräknas bli 235st fler än budget.

Täby kommunala skolor prognostiserar också högre kostnader än budget främst på grund av det ingående underskottet från 2009 på -7,8 mnkr. De övriga större avvikelserna består av ökade kostnader för barn med behov av särskilt stöd i förskolan.

Täby kommun har av regeringen tilldelats 47 mnkr i tillfälligt konjunkturstöd. Av dessa har barn- och grundskolenämnden erhållit 23,5 mnkr och majoriteten av dessa medel är avsatta till generellt kvalitetshöjande insatser som betalas ut två gånger per år. Utöver det har 3,5 mnkr avsatts till utvecklingsprojekt.

Av nedanstående tabell framgår hur utfall, prognos och avvikelse fördelar sig per verksamhet. Förskola och grundskola utgör de största nettoposterna i absoluta tal däremot är den procentuella avvikelsen lägre.

Driftbudget - utfall och prognos per verksamhet

tkr	Utfall	Budget	Budget	Avvikelseprognos		Utfall
	juni	delår	helår	för helår		juni
	2 010	2 010	2 010	tkr	%	2 009
Öppen förskola	-2 039	-1 914	-4 288	538	-13 %	-1 860
Förskola	-176 529	-164 350	-329 641	-23 798	7 %	-174 832
Familjedaghem	-5 573	-6 707	-13 414	2 000	-15 %	-7 172
Skolbarnomsorg	-38 747	-42 941	-88 243	5 630	-6 %	-38 787
Förskoleklass	-19 614	-21 469	-44 329	2 122	-5 %	-17 296
Grundskola	-285 918	-285 885	-564 714	-11 615	2 %	-283 689
Särskola	-15 366	-18 679	-37 276	7 563	-20 %	-16 659
Övrigt	512	499	806	-5	-1 %	103
Summa nettokostnader	-543 274	-541 446	-1 081 099	-17 565	1,6 %	-540 192

Förskolan, familjedaghem och öppna förskolan

Antalet barn i förskola och familjedaghem beräknas tillsammans öka med 192 barn jämfört med budget, volymavvikelsen är tillsammans -18,5mnkr.

Det är barn i åldern 1-2 år som står för den främsta ökningen. Fördelningen mellan förskola och familjedaghem har bedömts så att familjedaghemmen beräknas minska medan förskolan beräknas öka. Prognosen bygger på antagandet om hur många nya barn som börjar och att de antal barn som nu finns i förskolan stannar kvar förutom de som börjar i förskoleklass.

Utöver volymjusteringen för förskolan prognostiseras en avvikelse jämfört med budget på -3,2 mnkr avseende barn i behov av särskilt stöd, då behovet är större än budgeterat. Flera av dessa barn väljer att gå kvar i förskolan även som sexåringar.

Öppna förskolan prognostiseras en mindre avvikelse på 0,5 mnkr som främst hänför sig till föregående års överskott.

Grundskola, Förskoleklass och skolbarnomsorg

Prognosen för antalet barn i grundskolan beräknas ligga på ungefär samma nivå som budget. Antalet barn i förskoleklass beräknas minska med 20 barn.

Antalet barn i skolbarnomsorgen beräknas bli fler än budget. Anledningen är främst den större andel barn som går i skolbarnomsorg jämfört med ursprunglig beräknad budget samt att antalet barn i förskoleklass till hösten beräknas bli fler än de som börjar årskurs fyra.

Totalt beräknas Täby kommunala skolor generera ett överskott år 2010 med 1,6 mnkr och minskar därmed det ackumulerade underskottet något. Den totala avvikelsen för Täby kommunala skolor prognostiseras därmed till -6,2 mnkr. Nedanstående tabell visar hur avvikelsen för Täby kommunala skolor fördelar sig per verksamhet.

Det finns en osäkerhet i hur stor andel av underskottet som kommer att kunna hämtas hem under 2010.

tkr	Prognos över- /underskott 2010	Utfall över- /underskott 2009	Avvikelseprognos helår 2010
Öppen förskola	100	438	538
Förskola	100	-177	-77
Familjedaghem	0	0	0
Skolbarnomsorg	3 800	3 758	7 558
Förskoleklass	100	1 906	2 006
Grundskola	-3 100	-14 041	-17 141
Särskola	-200	1 121	921
Övrig	800	-805	-5
Summa Nettokostnader	1 600	-7 800	-6 200

Grundskoleverksamheten i Täby kommunala skolor prognostiseras få en negativ avvikelse på -17 mnkr. Prognosen innehåller ett underskott från föregående år på -14 mnkr. Prognosen för skolbarnomsorg visar däremot en positiv avvikelse på 7,5 mnkr. Även förskoleklass prognostiseras ett överskott.

Antalet elever till hösten beräknas bli lägre än budget för Täby kommunala skolor. Det färre antalet elever ger en överkapacitet på lokaler. Överkapaciteten motsvarar ca 3 mnkr i kostnader. De högre kostnaderna kompenseras dock till stor del av det tillfälliga konjunkturstödet.

Särskola

Särskoleverksamheten innehåller grundskola och skolbarnomsorg. Prognosen för särskolan innebär färre elever i särskolan.

Volym och nyckeltal

Nedan följer en sammanställning över prognosen av antalet barn i de olika verksamheterna. De stora volymavvikelserna är som nämnts i förskola och skolbarnomsorg.

Volym (års genomsnitt)

Antal	Budget	Prognos	Avvikelseprognos för helår		Utfall
	2 010	2 010	tkr	%	
Förskola	3 728	3 963	235	6 %	3 850
Familjedaghem	210	167	-43	-26 %	182
Skolbarnomsorg	3 441	3 570	129	4 %	3 366
Förskoleklass	956	936	-20	-2 %	887
Grundskola	7 427	7 427	0		7 405
Särskola	78	70	-8	-11 %	63

Nettokostnad per barn och elev

Nettokostnad per barn, kr	Budget	Prognos	Avvikelse		Utfall
	2010	2010	tkr	%	
Förskola	88 423	89 185	762	1 %	-87 903
Familjedaghem	63 876	68 347	4 471	7 %	-70 165
Skolbarnomsorg	25 645	23 141	-2 504	-11 %	-23 436
Förskoleklass	46 369	45 093	-1 276	-3 %	-40 824
Grundskola	76 035	77 599	1 564	2 %	-76 071
Särskola	477 897	424 471	-53 426	-13 %	-505 587

Den prognostiserade högre nettokostnad per barn i förskola och familjedaghem jämfört med budget beror på att andelen yngre barn prognostiseras bli högre och dessa barn har en högre barnomsorgspeng. Även prognosen på de högre kostnaderna för elevstöd bidrar till den högre nettokostnaden.

Nettokostnaden per barn i skolbarnomsorg prognostiseras lägre än budget, vilket främst beror på de prognostiserade lägre kostnaderna i Täby kommunala skolor. Detta kompenseras till viss del av att antalet yngre barn med en högre skolpeng beräknas bli fler.

Den prognostiserade nettokostnaden per barn i förskoleklass beräkna bli lägre än budget, då kostnaderna i Täby kommunala skolor prognostiseras minskade kostnader.

Prognosen med de högre kostnader för Täby kommunala skolor är den främsta orsaken till att nettokostnaden per barn i grundskolan ökar. En andra orsak är att andelen äldre barn har ökat, dessa kategorier har en högre skolpeng.

Nettokostnaden per barn i särskolan beräknas minska och beror på att barnen beräknas ha ett mindre behov av stöd än budgeterat.

Investering

Investeringsbudgeten består främst av upprustning av lokaler. Utöver det sker även upprustning av specialämnessalar så som trä- och metallslöjdsalar, textilslöjdsalar, idrottssalar samt IT-satsningar.

Vid delåret 2010 har 0,8 mnkr av totala budgeten för inventarier förbrukats. Enligt prognos kommer 2 mnkr av budgeten vara förbrukad vid årets slut, vilket innebär en positiv avvikelse på 1 mnkr.

Investeringar -utfall och prognos

tkr	Utfall	Budget	Avvikelseprognos		Utfall
	juni		för helår		
	2 010	2 010	tkr	%	2 009
	800	3 000	1 000	33	813

Uppföljning av kostnadssänkningar

Kostnadssänkningarna för 2010 är för Barn- och grundskolenämnden 31,3 mnkr och fördelningen mellan verksamheterna framgår av nedanstående tabell.

Kostnadssänkningar 2010	tkr
Familjedaghem	1 100
Förskolan	17 500
Skolbarnomsorg	2 100
Förskoleklass	-3 400
Grundskola	13 000
Särskola	1 000
Totalt	31 300
Omfördelning har skett från grundskola till Förskoleklass med	3 600

Den stora besparingen på 16 mnkr innebär en nominellt oförändrad peng där förskolan och grundskolan utgör de större posterna på 5,4 mnkr respektive 8,4 mnkr. Besparingen påverkar både enskilda utförare och de kommunala skolorna.

I de kommunala skolorna pågår ett arbete för att anpassa verksamheten till den nominellt oförändrade peng. Den ekonomiska effekten dämpas under 2010 på grund av det tillfälliga konjunkturstödet. Effekten av den lägre peng får fullt genomslag först 2011.

I samband med genomförandet av kostnadssänkningarna gjordes också en omfördelning av medel från grundskolan till förskoleklass på 3,6 mnkr.

I övrigt pågår olika projekt för att anpassa kostnaderna till den lägre nivån.